

DE FATTIGE BØRN PAA GADEN

ALS DAS CHRISTKIND WARD ZUR WELT GEBRACHT

TEXT:

Hans Christian Andersen (1805-1875). Dansk författare. Som barn var H C Andersen ofta ensam i det fattiga skomakarhemmet i Odense och hans skolgång var mycket oregelbunden. 1819 reste han till Köpenhamn för att utbilda sig till sångare vid Det kongelige Teater. Kung Friedrich IV gjorde det ekonomiskt möjligt för honom att 1822 börja studera vid Latinskolan och universitetet i Slagelse på Sjælland. Under denna tid började H C Andersen skriva dikter och dramer. För dikten *Det döende barnet*, som han skrev för en tidnings räkning, hånades han t.o.m. av skolans rektor, som han var inneboende hos.

1830 utkom både första samlingen *Lyriska dikter*, inspirerade av Heine, och *Hjertets Melodier till minne av sin ungdomskärlek*, en köpmansdotter, som avvisat honom. En del av dessa dikter tonsattes av Edvard Grieg t.ex. *Min Tankes Tanke ene du er vorden*. Hans dikter var inte bara en skön lek i fantasin utan de var "et stort, strengt, sandhedskærligt Billede af Livet" enligt honom själv. 1833 kom hans *Samlede Digte* ut och samma år gav han sig ut på en lång utlandsresa som möjliggjordes genom den kungliga fonden "ad usus publicos". Han besökte då bl.a. Italien och Frankrike. 1846 kom diktsamlingen *Digte* ut. Den innehöll nästan alla tidigare publicerade dikter och en hel del nya bl.a. *Jule - Cantate i Garnisons - kirken*.

1835 kom så de första av H C Andersens Eventyr, fortalte for børn ut. När den sista av dessa Eventyr publicerats 1872 hade det blivit mer än 150 sagor. Då kallade han dem Eventyr og historier. Han hade inspirerats av gamla folksagor, men det är många självupplevda händelser som symboliskt skildras i sagorna. Hans obesvarade kärlek till Jenny Lind anses t.ex. ligga bakom sagan om Näktergalen.

De Fattige Børn paa Gaden - Barn Jesus i en Krybbe laae är hämtad från "Aarets tolv Maaneder" som H C Andersen skrev 1832. Den kom ut året därpå och var tillägnad kung Fredrik VI. Under månaden december berättas hur en gammal Pebersvend (ungkarl) sitter vid fönstret i Gjenboens Huus och ser när Børnene i Kammeret, Waldemar, Jonna och Louise, nyfiket kikar in genom nyckelhålet på mor och far som tänder Juletræet. Alla är glada. Den gamle mannen gläds med dem trots ett dystert sinne. Så hör man hur "*De fattige Børn paa Gaden*"

sjunger "Barn Jesus i en Krybbe laae". "Digteren" säger att nu skall alla få julklappar. Værten, Ungersvenden, Studenten, En ung Herre, Mo'erlille, En Søeofficeer, En Enke, alla läser de versen på sitt paket.

laae [lo:]; skjøndt= fastän; var [va:]; eie= egendom, ägodel; pude [-ð-]= kudde; leie [l'aiə]= liggplats; huset [-t]; stod [-ð]; og [ɔ]; fod [-ð]; sorgfuld [sou'ful]; karsk [karsg']= frisk, sund; glad [glæð]; af [æ]; ryste= skaka; stad [-ð]

Konsonanten "d" uttalas ej i orden skjøndt, ind, sind och født, "t" i det och "g" i stige;

g kan också uttalas som ett mjukt g/j [ɣ] i orden: sorgfuld, stige

MUSIK:

Robert Schumann (1810-1856). Tysk kompositör, pianist och en betydelsefull musikkribent. Jämte Schubert kom Schumann att stå som skaparen av den tyska Lieden.

Förälskelsen i Clara Wieck var besvarad, men fadern Friedrich Wieck, hans lärare i pianospel, gjorde hårt motstånd. Det ledde till en förödmjukande process, som Robert Schumann vann i juli 1840. Clara och Robert gifte sig samma år i september och 1840 kom att kallas det rika Lied - året då han komponerade Frauenliebe und -Leben op 42, Dichterliebe op 48, Liederkreis op 39 och samlingen Myrten op 25, 26 dikter av olika författare, som han tonsatte till Clara. "Jag kunde sjunga mig till döds, som näktergalen", skriver han till Clara.

4 av dikterna i Schumanns: Fünf Lieder op 40 (1840) är författade av HC Andersen.; *Märzveilchen, Muttertraum, Der Soldat* och *Der Spielmann*. 1844 besökte H C Andersen det Schumannska hemmet. Schumann hade planer på att komponera en opera byggd på H C Andersens sagokomedi (1845) Lykkens blomst - *Die Blume des Glückes*, men en dansk kompositör hade redan fått rättigheterna till librettot.

Als das Christkind ward zur Welt gebracht - Barnet Jesus i en krubba låg (op. 79:17) kommer ur Liederalbum für die Jugend komponerad 1849. Det året komponerade Schumann en hel del i det mindre formatet som omväxling till arbetet med operan *Genoveva* och andra större kompositioner. Familjen bodde först i Dresden. När den blodiga resningen startade i staden, flydde han med familjen till den lilla landsortsbyn Maxen. Han ville slippa undan de

påtryckargrupper, som ville tvångsrekrytera honom till stadens skyddsvärn. En del av de sånger han komponerade under denna tid visar just hans avståndstagande till revolutionen. 1849 komponerade han också Spanisches Liederspiel (op 74), Vier Duette für sopran und tenor (op 78), Wilhelm Meister - sångerna (op 98), Minnespiel (op 101) och Spanisches Liebes - Lieder (op 138).

Att sjunga: *Der Abendstern* (ur Liederalbum für die Jugend). *Als das Christkind ward zur Welt gebracht- Barnet Jesus i en krubba låg* tonsatt av Niels W Gades (Bok nr 1 och bok nr 69) och David Monrad Johansens.

Barnet Jesus

1. I krubban barnet Jesus låg
dock himlahem han äger,
hans huvudgård var hö och strå,
mörkt var det kring hans läger.
Men stjärnan lyste skön och klar,
kring sjö och land sin glans den bar.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!

2. Var sorgfull själ blir frisk och glad
och lägger bort sin smärta;
ett barn är fött i Davids stad
till tröst för hvarje hjärta.
Till barnet vi må stiga in
och bliva barn i själ och sinn
Halleluja, halleluja, barn Jesus!

Okänd. Ingår Anna Sarlin: Julsånger

BARNET JESUS I EN KRUBBA LÅG

1. Barnet Jesus i en krubba låg.
Himlens härlighet han dock äger.
Hans huvudgård var av hö och strå
och mörkt var kring hans läger.
Men stjärnan över krubban stod
och lammet kysste barnets fot.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!

2. Du sorgsna själ, blev åter glad!
Skaka bort din tunga smärta!
Ett barn är fött i Davids stad
till tröst för varje hjärta.
Till barnet vilja vi stiga in
och bliva barn i själ och sinn.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!

Okänd. Ingår i Alice Tegnér: Unga röster

DE FATTIGE BØRN PAA GADEN

(synges)

Barn Jesus i en krybbe lå

Barn Jesus i en krybbe lå, skønt Himlen var hans eje. Hans pude her blev hø og strå, mørkt var det om hans leje! Men stjernen over huset stod, og oxen kyssed barnets fod. Halleluja! Halleluja! Barn Jesus! Hver sorgfuld sjæl, bliv karsk og glad, ryst af din tunge smerte, et barn er født i Davids stad til trøst for hvert et hjerte. Til barnet vil vi stige ind og blive børn i sjæl og sind. Halleluja! Halleluja! Barn Jesus!

1. Barn Jesus i en Krybbe laae,
Skjøndt Himlen var hans Eie;
Hans Pude her blev Hø og Straa,
Mørkt var det om hans Leie!
Men Stjernen over Huset stod,
Og Oxen kyssed' Barnets Fod,
Halleluja, Barn Jesus!

2. Hver sorgfuld Sjæl, bliv karsk og glad,
Ryst af din tunge Smerte,
Et barn er født i Davids Stad,
Til Trøst for hvert et Hjerte;
Til Barnet vil vi stige ind,
Og blive Børn i Sjæl og Sind.
Halleluja, Barn Jesus!

Författare: H. C. Andersen, 1832

DE FATTIGE BØRN PAA GADEN
ALS DAS CHRISTKIND WARD ZUR WELT GEBRACHT
BARN JESUS I EN KRYBBE LAÆ
BARNET JESUS I EN KRUBBA LÅG

*Hver sorgfuld Sjæl, bliv karsk og glad,
Ryst af din tunge Smerte,
Et Barn er født i Davids Stad,
Til Trøst for hvert et Hierte.*

Weihnachtlid

Als das Christkind ward zur Welt gebracht
De fattige børn paa gaden

Hver sorgfuld Sjæl, bliv karsk og glad,
Ryst af din tunge Smerte,
Et Barn er født i Davids Stad,
Til Trøst for hvert et Hierte.

Hans Christian Andersen (1805 - 1875)

Robert Schumann (1810 - 1856)
Op 79 No 17

Langsam

p

1. Barn — Jes - sus i en kryb - be laa, skjønt him - len — var hans —
2. Hver — sorg - fuld sjæl bliv frisk og glad! Kast av — din — tung - e —
1. Als — das Christ - kind ward zur Welt ge - bracht, das — uns von der Höl - le ge

Langsam

ei - e; hans — pu - de — her blev — hø og — straa, mørkt — var det om hans
smer - te; et — barn er — født i — Da - vids - stad, til — trøst for hvert et
ret - tet, da — lag's auf der Krip - pe bei finst rer - Nacht, auf — Stroh und Heu ge -

8

lei - e. Men stjer nen_ o - ver_ hu - set_ stod og_ ok - sen_ kys - sed_
 hjer - te. Til bar net_ vil_ vi_ sti - ge_ ind og_ bli - ve_ børn i_
 bet - tet; doch ü - ber der Hüt - te_ glänz - te der Stern, und der Och - se_ küss - te den

fp

12

bar - nets_ fot. Hal - le - lu - ja, _____ barn Je - sus!
 sjæl og_ sind. Hal - le - lu - ja, _____ barn Je - sus!
 Fuss des_ Herrn, Hal - le - lu ja, _____ Kind Je - sus!

Hal - le - lu - ja, _____ barn Je - sus!

f

f

p

Finns också i tonsättning av Niels W Gade:

Barn Jesus i en Krybbe laa

N. W. Gade

1. Barn Je-sus i en Kryb-be laa, skønt Himlen var hans Ej-e; hans Pu-de her blev
2. Hver sorgfuld Sjæl bliv karsk og glad, ryst af din tun-ge Smerte; et Barn er født i

Hø og Straa, mørkt var det om hans Lej-e! men Stjer-nen o-ver Hu-set stod, og
Da-vids Stad til Trøst for hvert et Hjer-te; til Bar-net vil vi sti-ge ind og

Oksen kyssed Barnets Fod, Hal-le-lu-ja, Hal-le-lu-ja, Barn Je-sus!
bli-ve Børn i Sjæl og Sind, Hal-le-lu-ja, Hal-le-lu-ja, Barn Je-sus!
H. C. Andersen.

Barn Jesus i en Krybbe laa

H. C. Andersen

Niels W. Gade

Andantino

The musical score is written for SATB choir and piano accompaniment. It consists of four systems of music. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature (C). The tempo is marked 'Andantino' and the dynamics are 'p' (piano). The lyrics are: 'Barn Je- sus i en Kryb - be laa, skjøndt Hver sorg - fuld Sjæl, bliv karsk og glad, ryst'. The second system continues the melody and accompaniment with lyrics: 'Him-len var hans E - ie; hans Pu- de her blev Hö og Straa, mørkt var det om hans af din tun- ge Smer- te! et Barn er født i Da- vids Stad til Tröst for kvert et'. The third system features a dynamic change to 'f' (forte) and lyrics: 'Lei - e! Men Stjer - nen o- ver Hu - set stod, og Ox-en kys- sed Bar- nets Fod, Hal- Hjer te; - til Bar - net vil vi sti - ge ind, og bli- ve Böm i Sjæl og Sind. Hal-'. The fourth system concludes with a 'dim.' (diminuendo) marking and lyrics: 'le - lu- ja, hal - le - lu- ja, Barn Je - sus! rit'. The score includes various musical notations such as rests, accidentals, and dynamic markings.

Barn Je- sus i en Kryb - be laa, skjøndt
Hver sorg - fuld Sjæl, bliv karsk og glad, ryst

Him-len var hans E - ie; hans Pu- de her blev Hö og Straa, mørkt var det om hans
af din tun- ge Smer- te! et Barn er født i Da- vids Stad til Tröst for kvert et

Lei - e! Men Stjer - nen o- ver Hu - set stod, og Ox-en kys- sed Bar- nets Fod, Hal-
Hjer te; - til Bar - net vil vi sti - ge ind, og bli- ve Böm i Sjæl og Sind. Hal-

le - lu- ja, hal - le - lu- ja, Barn Je - sus! *rit*

arranged for SATB choir by Thomas Gebhardt
© Musick's Handmaide e. V. · Köln 2009
www.mh-koeln.de